

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

'Ostatnie na Ziemi pozostaną owady'

Wystawa w Muzeum motyli we Władysławowie to namiastka "świata na sześciu nogach", omówiono tu rozmaite ciekawostki naukowe i najdziwniejsze cechy charakterystyczne owadów. Twórcy ekspozycji pomagają zrozumieć, czego zabrakłoby w naszym świecie, gdyby nie było na nim sześcionogów.

Naukowcy podzielili świat owadów na pięć podstawowych grup: motyle, chrząszcze, pluskwiaki, muchy, błonkówki; oraz kilkanaście mniejszych grup, do których należą karaczany, skorcki, ważki, modliszki, patyczaki. Większość owadów możemy rozpoznać sami.

Cechują je m.in.: trzy pary odnóży, ciało podzielone na głowę, tułów i odwłok, obecność czułek, które, jak nazwa wskazuje, pełnią funkcje czuciowe. Owady nie mają kręgosłupa, lecz ochronny pancerz, większość ma skrzydła, ale nie wszystkie latają. Z kolei te zwierzęta, należące do rodziny stawonogów, nie powinny być mylone z owadami: pająki, skorpiony, pareczniki, stonogi, krocionogi.

Owady należą do najmniejszych zwierząt. Większość z nich nie przekracza 1 cm długości. Do polskich gigantów zalicza się Turkuć Podjadek, Jelonek Rogacz, Dyląg Garbarz, Kozioróg Dębosz.

Kozioróg to przedstawiciel kózek. Jest to rodzina chrząszczy licząca około 23 tysięcy gatunków, z których około 200 występuje w Polsce. Charakterystyczną cechą dorosłych owadów są bardzo długie czułki, niekiedy kilkakrotnie dłuższe, niż ciało owada. Czulki służą do znajdowania pokarmu. Dorosłe kózki odżywiają się głównie pyłkiem kwiatów, sokiem wypływającym z drzew lub niewielkimi liśćmi. Larwy żerują w drewnie i dlatego należą do poważnych szkodników leśnych. Kózki w miarę dobrze latają. Mają też swoich rekordzistów - kózka *Titanus giganteus* dorasta do 18 centymetrów

Ważki są najlepszymi lotnikami wśród owadów. Swoje umiejętności zawdzięczają budowie skrzydeł - każde z czterech może poruszać się w inną stronę. Wążka potrafi zawisnąć w powietrzu, lecieć do tyłu i gwałtownie zakreślać. Są dobrymi myśliwymi, potrafią w locie złapać chwytnymi odnóżami inne owady. Mają silne, ostre żuwaczki i doskonały wzrok. Ich oczy złożone są z ponad 30 tysięcy małych oczek. Wążki żyją w pobliżu zbiorników wodnych, gdzie przez 3-4 lata dojrzewają ich larwy zwane nimfami.

W świecie owadów wielu samców zwabia samice dźwiękami. Ponieważ nie posiadają płuc i strun głosowych do śpiewania serenad, wydają dźwięki pocierając o siebie dwie części ciała lub używając, jak cykady, specjalnych narządów.

Cykady posiadają na bokach odwłoku membrany, zwane timbalami. Wprowadzają je w wibracje za pomocą mięśni, a dźwięki wzmacniane są przez specjalne poduszki powietrzne. Dzięki takiej konstrukcji cykanie słyszalne jest nawet z odległości kilometra.

Innym owadem grającym jest świerszcz. Świerszcze, rozpoczynając swój miłosny koncert, pocierają jedno skrzydło o drugie. Na jednym skrzydle znajduje się szorstka powierzchnia w rodzaju skrobaczki, na drugim zaś zgrubiała żyłka. Świerszcze potrafią grać przez wiele godzin. To nie jedyny ich rekord - mogą w ciągu kilku godzin odbyć 50 stosunków seksualnych z tą samą partnerką.

Chrząszcze to najliczniejsza na świecie grupa owadów. Obejmuje około 400 tysięcy gatunków, w Polsce występuje około 7 tysięcy. Zamieszkują wszystkie środowiska, w tym słodkie wody, i klimaty, poza biegunami północnym i południowym.

Ta grupa jest wszystkożerna - chrząszcze mogą jeść padlinę, rośliny, a także prowadzić życie drapieżników. Ich aparat gębowy typu gryzącego umieszczony jest w dolnej części głowy. Cykl rozwojowy, zwany metamorfozą, polega na przeobrażeniu się całkowitym - od jaja, przez larwę, poczwarkę - w owada dorosłego. U większości chrząszczy skrzydła pierwszej pary przekształcone są w pokrywę, które nie biorą udziału w locie, a służą jedynie do osłaniania błoniastych skrzydeł drugiej pary.

Niektóre chrząszcze zapisały się trwale w historii i kulturze. Jak skarabeusz, który w Egipcie był

owadem świętym. Wierzono, że jest wcieleniem boga słońca Re. Symbolizował wędrówkę słońca na horyzoncie, jako powtarzające się dzieło stworzenia i oznaka odradzania się po śmierci. Jego wizerunek umieszczano na naszyjnikach, pierścieniach, a nawet urzędowych pieczęciach. Rysunki przedstawiane były w uproszczonej formie, z typową ząbkowaną głową i wypukłym pancerzem.

Najszybszym biegającym owadem jest chrząszcz Trzyszcz Pospolity. Biega z prędkością 60 cm/s, czyli około 2,5 km/godz. Najszybciej latają ważki, osiągają prędkości około 60 km/godz.

Drugą najliczniejszą po chrząszczach grupą owadów są pluskwiaki. Na świecie występuje około 80 tysięcy gatunków. Większość nie przekracza 3 cm długości ciała. Wyróżniają się przede wszystkim kłująco-ssącym narządem, którym nakłuwają tkanki roślinne lub zwierzęce i wysysają z nich treści pokarmowe. Są pasożytami, szkodnikami, ale i sprzymierzeńcami człowieka. W przeszłości pokruszone pluskwy były często używane przez ludowych medyków do leczenia ran. Badania potwierdziły, że krew pluskwy zawiera substancje, które zabijają bakterie.

Pluskwa domowa w ciągu dnia przebywa w ukryciu - za meblami, obrazami lub w narożnikach. W nocy wskakuje na człowieka i nakłuwa ciało swą kłujką, wpuszczając środek znieczulający. Ofiara nie odczuwa bólu, dlatego pluskwa może się swobodnie posilać krwią.

Pluskwiak *Triatoma sanguisuga* z Ameryki Południowej, nazywany również "całującym pluskwiakiem", może przenosić śmiertelne wirusy, zakażając człowieka chorobą Chagasa. Owad często gryzie swoje ofiary w okolice ust.

Jętka ma niewiele czasu na poznanie otaczającego ją świata. Dorosły osobnik żyje tylko jeden dzień. W tym czasie potrafi jednak złożyć jaja i podtrzymać gatunek. Większość owadów nie żyje dłużej, niż rok. Karaluch przeżywa około 40 dni, mucha domowa 19- 30 dni, komar żyje od 10 dni do 2 miesięcy, natomiast mrówka robotnica może przeżyć nawet 6 lat.

Dorośle motyle przede wszystkim cieszą oczy, jednak ich gąsienice potrafią być niezwykle żarłoczne, ale i pożyteczne. Z poczwarki jedwabnika morwowego można uzyskać nić o długości 3 km.

Zanim jednak pojawią się larwy czy gąsienice, owady składają jaja. Jajo takie może być większe od jaja ptaka. Straszak Olbrzymi składa największe jaja wśród owadów. Mierzą 1,3 cm wysokości i są prawie dwa razy większe od jaj kolibra, które mierzą zaledwie 0,8 mm i ważą 0,4 grama.

Polska Czerwona Księga Zwierząt jest rejestrem zagrożonych gatunków żyjących na terenie naszego kraju, z dokładnym ich opisem i mapami rozmieszczenia. Określa także stopień zagrożenia poszczególnych gatunków, rzadkość ich występowania oraz stosowane i proponowane sposoby ochrony. Opracowuje ją Instytut Ochrony Przyrody Polskiej PAN w Krakowie.

[PAP/Onet](http://laboratoria.net/aktualnosci/5161.html)

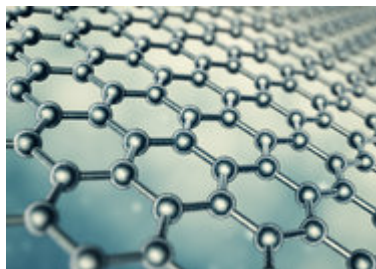
<http://laboratoria.net/aktualnosci/5161.html>

02-07-2024

Ekran dotykowy bez problematycznego indu

Tańsze i bardziej przyjazne środowisku.

02-07-2024

Świat atomów i cząsteczek

Jak dzięki różnym metodom obrazowania zobaczyć "całego słonia"

02-07-2024

Żyjemy w czasach multitożsamości

Ekspert o mediach społecznościowych.

02-07-2024

Dlaczego Polki rzadziej jedzą mięso niż Polacy?

Równość płci może mieć związek ze swobodą wyboru tego, co się je.

02-07-2024

Co 3 osoba dorosła zagrożona chorobami z powodu braku ruchu

Alarmuje Światowa Organizacja Zdrowia.

02-07-2024

Cynk może pomóc chronić uprawy przed zmianami klimatu

Informuje "Nature".

02-07-2024

Tancerze są mniej neurotyczni niż ogół populacji

Jednocześnie są bardziej ugodowi i ekstrawertyczni.

02-07-2024

Rząd planuje, aby minister mógł odwołać dyrektora NCBR

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju będzie mógł zostać odwołany.

Informacje dnia: [Ekrany dotykowe bez problematycznego indu](#) [Świat atomów i cząsteczek](#) [Żyjemy w czasach multitożsamości](#) [Dlaczego Polki rzadziej jedzą mięso niż Polacy?](#) [Co 3 osoba dorosła zagrożona chorobami z powodu braku ruchu](#) [Cynk może pomóc chronić uprawy przed zmianami klimatu](#) [Ekrany dotykowe bez problematycznego indu](#) [Świat atomów i cząsteczek](#) [Żyjemy w czasach multitożsamości](#) [Dlaczego Polki rzadziej jedzą mięso niż Polacy?](#) [Co 3 osoba dorosła zagrożona chorobami z powodu braku ruchu](#) [Cynk może pomóc chronić uprawy przed zmianami klimatu](#) [Ekrany dotykowe bez problematycznego indu](#) [Świat atomów i cząsteczek](#) [Żyjemy w czasach multitożsamości](#) [Dlaczego Polki rzadziej jedzą mięso niż Polacy?](#) [Co 3 osoba dorosła zagrożona chorobami z powodu braku ruchu](#) [Cynk może pomóc chronić uprawy przed zmianami klimatu](#)

Partnerzy